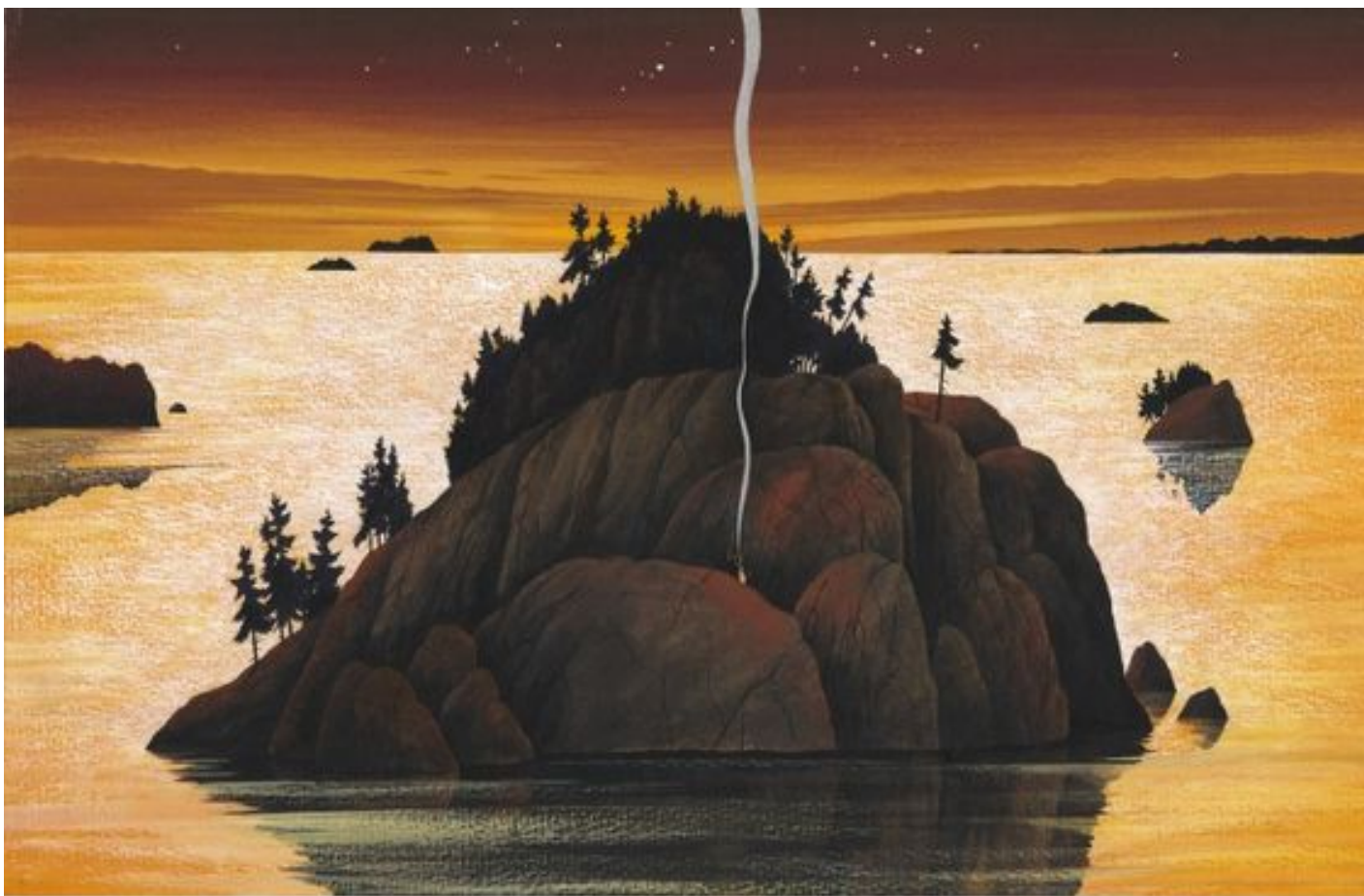

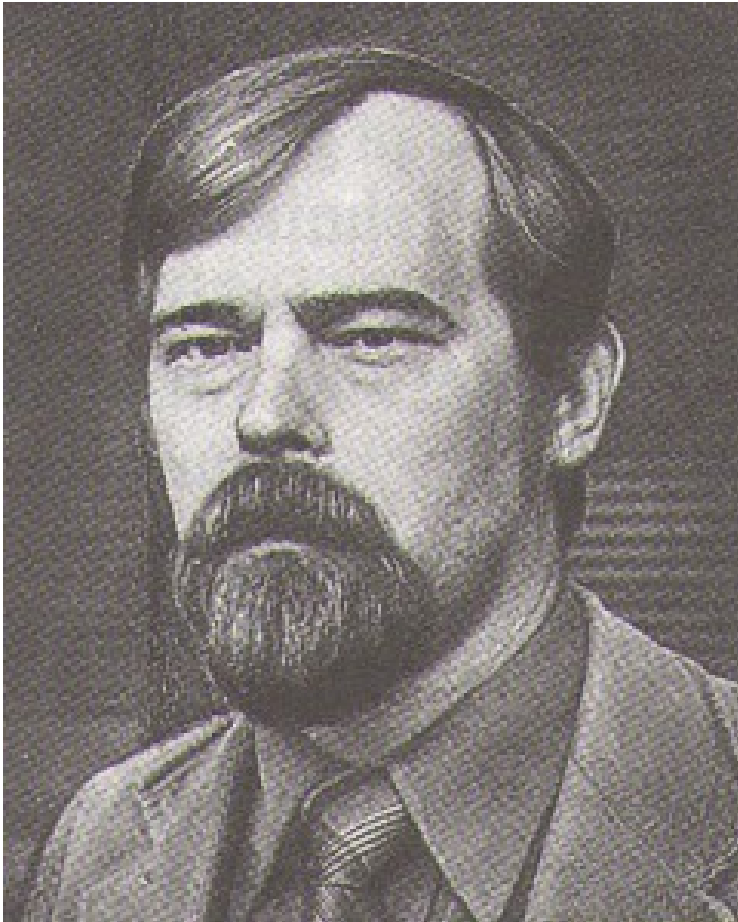
Jaan Tammsaare kujundikeelest

Mari Niitra

11. aprill 2018

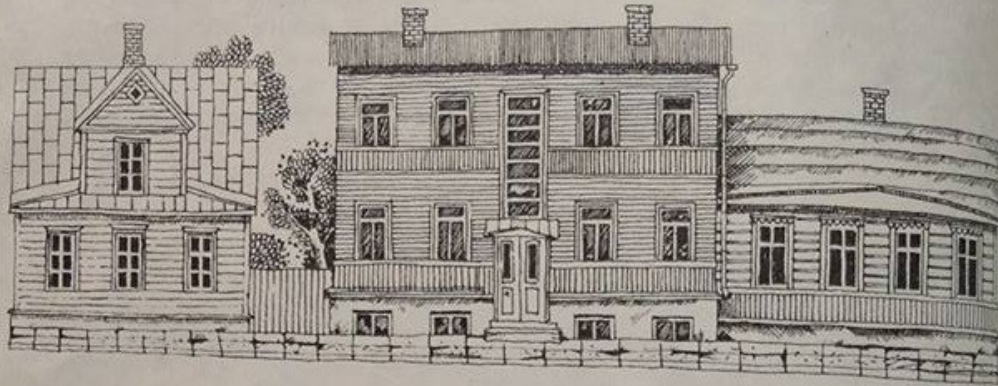

Jaan Tammsaar (1949)

- Raamatukunstnik
- Kunstiõppejõud
- Pikka aega ajakirja Täheke kunstiline toimetaja
- Aastast 1992 kirjastuse Tiritamm kunstiline juht

VANA AJA LASTEST. Vana aja lapsed olid samasugused kui uue aja lapsed, ainult mõned asjad olid neil teistmoodi. Vana aja lapsed ei olnud kodus televiisoreid, sellepärast ei saanud nad õhtuti lastesaateid vaadata. Vana aja lapsed lugesid, joonistasid või olid niisama toas. Päeval olid vana aja lapsed õues.

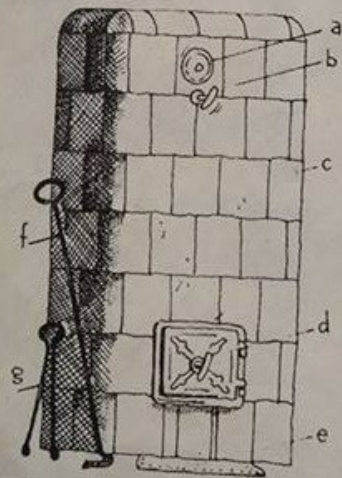

Vana aja väikesed puumajad

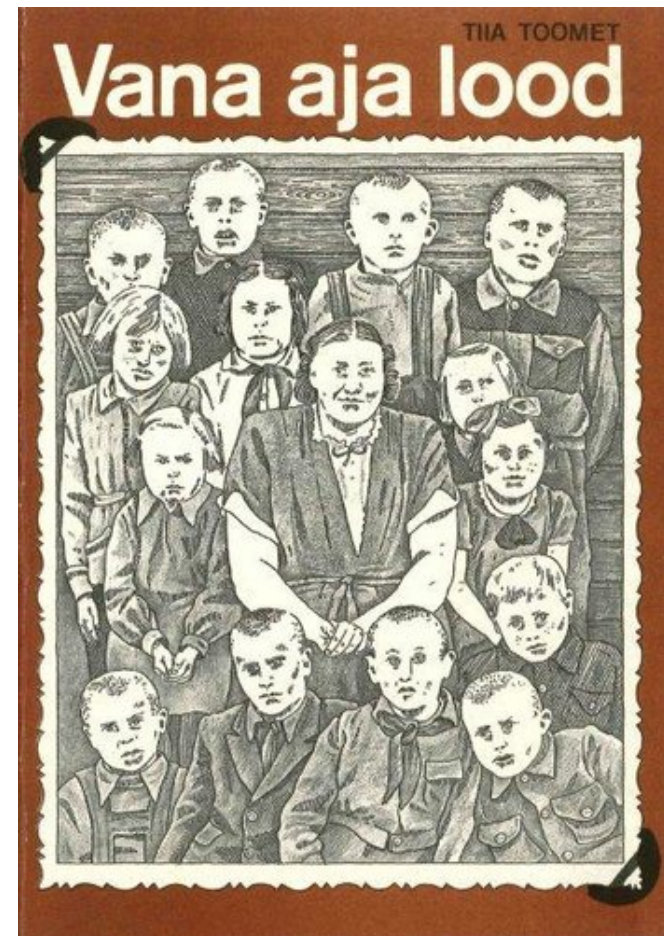
Vanal ajal oli palju lapsi, kes ei käinud lasteaias, ilusa ilmaga mängisid nad terve päeva hoovis ja tänaval. Söögiaegadel hõikasid vanaemad neid tuppa. Vanaemad vanasti tööl ei käinud.

Vanal ajal oli palju vähem suuri kivimaju kui praegu. Enamus lapsi elas väikestes puumajades. Puumajades ei olnud vanni ega kraanis sooja vett. Jalgu tuli pesta kausis. Tubades olid ahjud, ahje köeti puudega. Sellepärast olid vana aja hoovides puuriidad ja puukuurid. Puuriidade ja puukuuride vahel oli vana aja lastel huvitav mängida.

Vana aja lapsed ei olnud alati ühtmoodi. Vana aja lapsed olid mitut moodi. Vana aja lapsed olid niimoodi: vahel olid nad head, aga vahel tegid pahandust, vahel olid nad sõnakuulelikud, aga vahel jonnisid. Vana aja lapsed olid omavahel sõbrad, aga vahel tülitsevad ka. Vahel olid vana aja lapsed kurvad, aga rohkem olid nad rõõmsad. Rohkem oli neil huvitav kui igav. Rohkem olid nad larmakad kui vaiksed.

Vana aja ahi. a tahmaklapp, b siiber, c ahjupott, d ahjuuks, e plekk ahjusuu ees, f ahjuroop, g tuletangid

Tiia Toomet „Vana aja lood” (1983)

Vana aja köök. a pliit, b korstnalg, c pliidirongad, d soojaveepaak, e tuletangid, f ventilatsiooniklapp, g tikutoos, h kraanikauss, i puhta vee ämber, j pesukauss, k köögi-käpp, l suhkrutoos, m kohviveski, n seeneveepurk, o piimakann, p savikauss, q vaagen, r leivalõikamislaud, s huvitava kujuga kauss, t briketikast, u kärbsapaber, v nõudepesu-lapp

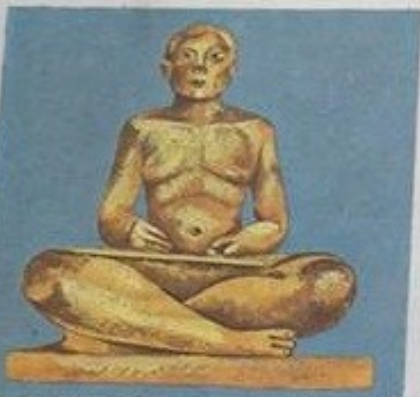
Vana aja lapsed. a Merike, b Krista, c Sirje, d Riina, e Tiia, f Andres, g Jaan, h Urmas, i Raivo, j Peeter

Värske aja kompekid I. 1 Kompekid „Värviline herneke”, 2 „Värvilised hernekesed”,
 3 monpanšees, 4 „Vormalised”, 5 „Värvilised kivikesed”, 6 anisikompekid, 7 padjake-
 ted, 8 sidruni- ja apelsinilõigud, 9 moosikompekid, 10 marmelaadist sidruni- ja
 apelsinilõigud, 11 martsipan, 12 kihilised marmelaadid, 13 pastilles

Tiia Toomet „Kodused asjad” 1987

Egipse kirjutaja

2500 e. m. a.

Kirjutaja [Egiptus]

2500 e. m. a.

„... pistad teritamata otsa suhu, imed natuke, naksad hambaga.“

11.—12. saj.

Kirjutustarbed [Egiptus]

2200 e. m. a.

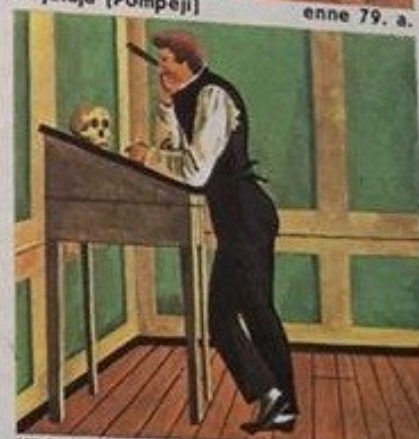
Kirjutaja [Pompeji]

enne 79. a.

Kirjutaja renessansiajal

1500—1600

Kirjutaja ja kirjutuspult

1830

Pliatsi valmimine

20. saj.

Erinevaid pliiatseid

20. saj. lõpp

Vladislav Koržets „Üks tüdruk, nimi Merike” (1982)

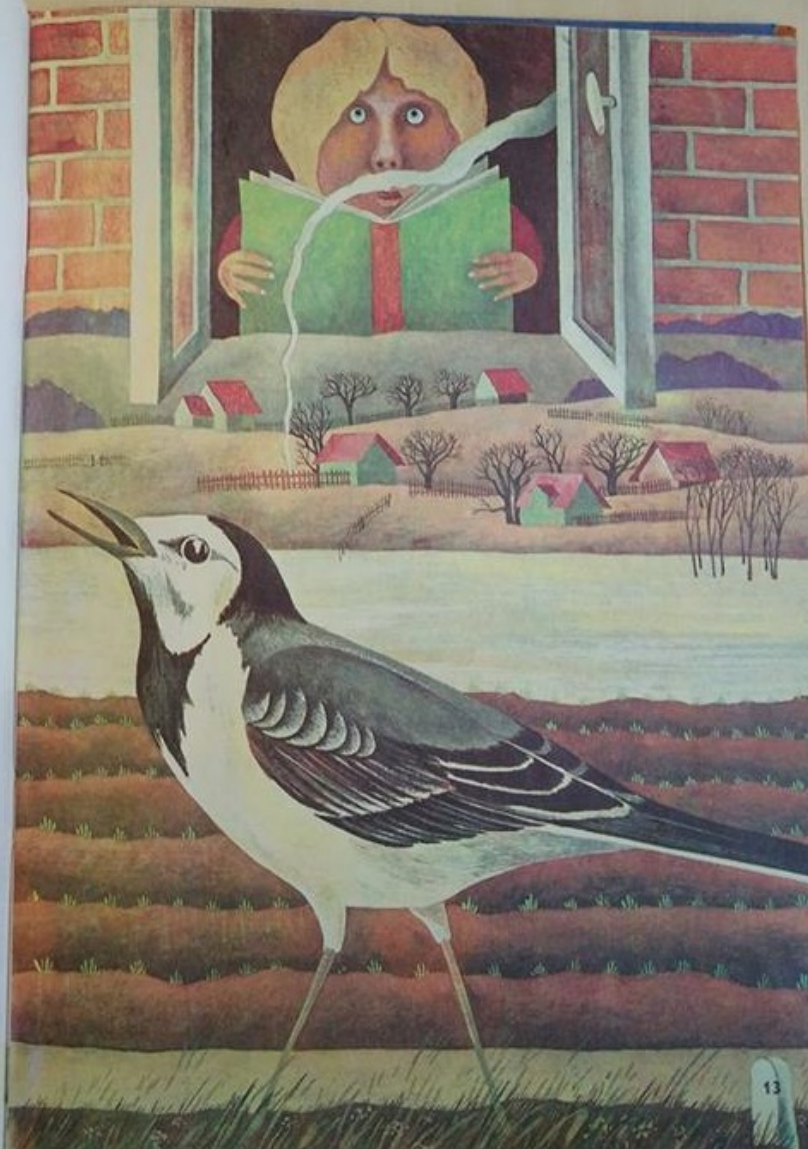
Jaan Kaplinski „Jalgrataste talveuni” 1987

TARGAD JA TUBASED

Olge siis targad ja tubased,
olge korralikud, kui saate,
kui jõgi on üle kallaste
ja mehed tõrvavad paate.

Õppige ainult viitele,
kui lepauvad on lahti
ja linavästriku õueteel
peab kärbestele jahti.

Ja kütiste suitsu toob õhtutuul
läbi lahtise akna ninna;
katsuge olla kukupaid,
kui kevad on tulnud linna.

„Taat ja
lindinimene”
(Abhaasi
muinasjutte,
1979)

„Peremees ja
sulane”
(Armeenia
muinasjutte,
1973)

„Kass ja hiir” („Rehepapp ja Vanapagan”, 1991)

„Naljakas
härjamüümine”

Jakob Kõrv „Veealused” (1994)

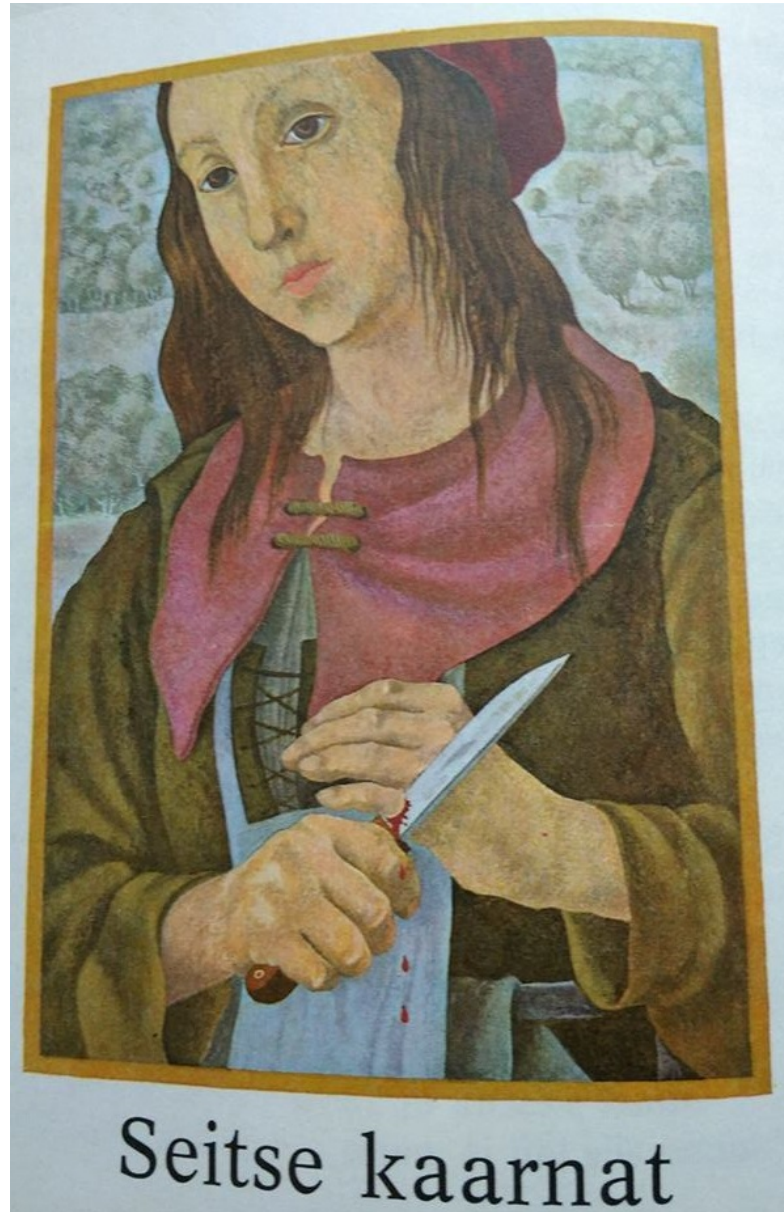

Noore jää käik ja veealused

Muiste sõitis üks mees oma pojakesega õige noore jää ajal üle järve. Otse järve keskkohal aga murdus jää ja mees oma poja ja hobusega langesid tükkis alla. Kohe jää all tuli neile hall vanamees pahase näoga vastu ja ütles mehele:

Vennad Grimmid „Seitse kaarnat”

Albrecht Dürer, autoportree (1493)

Vennad Grimmid „Lumivalgeke”

Vennad Grimmid „Noor hiiglane”

Pieter Bruegel noorem (ca 1565-1636)

